

יוסף ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "הסדר יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "חוני המעל")
העלו ל'ע"א אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ז מרחשון התשע"ז

1484

מאת אילן

שבת י"א טבת ה-תשפ"ד
פרשה: ויגש
הפטרה: ויהי דבר ה'

הדלקת נרות - 16:18
צאת השבת - 17:11
ר"ת - 17:41

הדלקת נרות בשבת הבאה 16:22

זמן	זמנ
עמוד השחר: 5:37	5:39
זמן טלית: 5:44	5:46
זריחה: 6:37	6:40
חצות: 11:39	11:42
מנחה גדולה: 12:03	12:07
שקיעה: 16:40	16:44

שאל תחתית
עצבות היא שאל תחתית. כי מקורה של העצבות ופנימיותה היא המחשבה שחושב אדם לעצמו: דבר זה מגיע לי, דבר זה חסר לי בגשמיות או ברוחניות. אדם זה מתכוון רק לטובת עצמו וחושב רק על עצמו.

העלו ליפואת
מנשה בר דוד וברוריה
מרת אחוה דיינה בת רחל
ולע"נ חמי ר' שלום בר שמחה ז"ל
חמותי מרים בת רחל ע"ה
הרוצה להקדיש את העלון או חלקו
בטל... 052-5079555

"מלחמת היצר"

אין צורך להציג בפנינו את היצר הרע, הרי הוא מכר ותיק, כתאומי סיאם אנו, חיים יחדיו מאז לידתנו. אם ישאלונו היכן הוא מתגורר, נתמה לשאלה: מי אינו יודע, הלא "דייר מוגן" הוא בתוך לבנו, כנאמר "יצר לב האדם רע מנעוריו". היצר, בנבכי הלב הוא שוכן אך לא כך נאמר בנמרא. שם נאמר: "אמר רב, יצר הרע דומה לזבוב, ויושב בין שני מפתחי הלב", מבחינן הוא ניצב, אם אנו חשים שהוא בתוך לבנו, שחדר פנימה, הרי זה משום שפתחנו לו את השערים, שהכנסנוהו לתוכנו.

מה עושה היצר הרע? מתמקם בין מפתחי הלב - אך לא, אינו ממתין שהשערים יפתחו. להיפך: דואג הוא שישארו סגורים ונעולים, מרפה את ידינו שלא נצא לשיעור תורה, מזג האויר סגרירי, אנו עלולים להצטנן, וכה עיפיים. והרי הפסדנו את השיעור הקודם, ומי יודע כמה התקדמו. נשמע מוכר, נכון? ... כי זאת יודע הוא לבטח: שאם "ייבש את הלב" יפול בידיו כפרי בשל. אם ימנע ממנו אספקה רוחנית של שיעורי תורה, של תפילה במנין, של יותר מצוות - הרי נפילתו היא ענין של זמן. ויותר גרוע: לא ישרור בו רעב, כבעיר נצורה. משום שאין ואקום. ובור שאין בו מים (אין מים אלא תורה) נחשים ועקרבים יש בו. הלב מלא תמיד השאלה היא: במה. בהבלים, בליצנות ותיפלות, בכל דבר אסור, או בקדושה וטוהר, רוחניות ואורה. לפיכך נמשלו דברי תורה לשמן, כוס מלאה שמן ויכנסו בה מעט מים, ירחקו מפניהם את השמן. וזה בדוק ומנוסה.

אם נשלים עם המצור של היצר הרע הפסדנו את המלחמה, ואיבדנו את ירושלים, העצה האחת היא לפרוץ את המצור. לצאת לשיעורי תורה, להרבות במצוות, למלא כל העת את עצמנו במזון רוחני, ואז נשגשג ונפרח.

וכך, יום אחר יום, במשך כמה שבועות רצופים, ניסה המושל את כוחו - וללא הועיל. השניים הטיחו זה בזה האשמות וטענות, והמושל כבר איבד ידיו ורגליו בסבך ההוכחות.

ואז, בערבו של אחד הימים הללו, לקראת סיומו של סבב הוויכוחים, כאשר יצא המושל מחדרו אל הגוזזטה, לשאוף אוויר צח ולהתרענן מעט, ניגש אליו מוחמד מזכירו, ובפיו הצעה מקורית. "אדוני המושל", פתח, "האם לא נמאסה עליך עקשנותם של שני הסוחרים הללו? והלא הם מכלים את זמנך לחינם".

"וכי מה יכול אני לעשות?" פלט המושל בקול עייף, "האמן לי, שמח הייתי למצוא מוצא מן הסבך ולהיפטר מכל העניין, אלא שאינני יכול. יציבות השלטון תלויה בכך שהמושל מסוגל לשפוט ולעשות צדק". "אמת", נענה המזכיר, "אבל דווקא מכיוון שהשניים יהודים - כמדומני שתוכל להיפטר מכל התסבוכת הזו, בלא שהדבר יזיק במאומה ליציבות ממשלתך".

"הכיצד?" תמה המושל, ובעיניו ניצת זיק של סקרנות. "החכם באשי, חכם יעקב שאול אלישר", הכה המזכיר באצבע צרידה, "הוא יכריע ביניהם, אמור להם, לשני הסוחרים, כי מכיוון שיהודים הם - רואה אתה לנכון להעביר את הדין ביניהם לחכם באשי שלהם, והוא יעסוק בדינם".

"מה אכפת לך, אדוני המושל?" קרץ המזכיר בעינו, "יכלה החכם באשי את זמנו בשמיעת טענות ומענות עד אין קץ, והעיקר שהשקט ישוב וישרור בין מסדרונות הארמון. ובאשר ליציבות הממשל, הלא אך הגיוני הוא, שחכמי היהודים יעסקו בטענותיהם ובמריבותיהם".

"טובה עצתך" נענה המושל בעיניים בורקות, "מהר וקרא לכאן את הקצין הראשי של הארמון", חסן, הקצין הראשי, הופקד על המשימה החשובה, ללוות את שני בעלי הדין למעונו של החכם באשי, רבי יעקב שאול אלישר, לוודא כי הוא מקבל על עצמו לדון בעניינם, ולהיות נוכח לכל הפחות במהלך הדין הראשון.

בכל זאת, המושל לא רצה להיראות כמי שמתנער מאחריות מחמת חוסר אונים.

וכך, שעה קלה לאחר מכן, מצאו השניים עצמם במעונו של הגאון האדיר, חכם יעקב שאול אלישר.

העלו לרפואת והצלחת אליעזר אלקיים וכל משפחתו ישרם ה' פעולם אמן

הודעות מרכז "Inai for Zion" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555
לוח שנה

לידיעת הציבור אפשר לרכוש לוח שנה בעלות 15 ש"ח.
כמו כן אפשר לרכוש לוח שנה בצורת טבלה על דפים בגודל A4 בעלות 10 ש"ח.
הרכישה אצל יובל פרטובי פל... 0505919251

מנויים: לקבלת העלון חינם במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

תמונה: אילן

הפנים הראשונה

דיני שותפות עם גוי או יהודי מחלל שבת בעסק
 העובד בשבת
 ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

איסור הנאה משכר שבת

ואף על פי שגוי שעשה מלאכה בשבת בשביל יהודי, התיירו חכמים ליהנות מאותה מלאכה במוצאי שבת אחר שיעור "בכדי שיעשו", דהיינו שיעבור זמן במוצאי שבת כשיעור זמן עשיית מלאכה זו, (וכמבואר בשלחן ערוך סימן שכה סעיף ו'), היינו משום שהצריכו חכמים שלא יהנה כלל מאותה מלאכה שנעשית בשבת, ולאחר שעבר שיעור "בכדי שיעשו" ממילא אין זה נחשב כנהנה ממלאכת הגוי בשבת, שהרי אחר שעבר זמן זה בלאו הכי היה יכול להספיק לעשות אותה מלאכה במוצאי שבת, אבל לענין שכר שבת הרי אותו ריוח שהרויח מחמת השבת, אלמלא עבודת הגוי לא היה מרויח אותו כלל.

ויש אומרים שאם היתה אותה מלאכה אסורה משום מראית העין, וכגון שהשכיר לגוי בית מרחץ או תנור אפיה למשך שבוע או חודש, יש להקל לקבל מהגוי את המעות של שבת בהבלעה ביחד עם המעות של שאר ימות השבוע, והיינו אפילו אם עשה הגוי המלאכה בשבת מרצונו של היהודי, וכל שכן כשעשאה בעל כרחו, ורק כשהיתה אותה מלאכת הגוי אסורה מן הדין, אסור ליטול המעות של שבת אפילו בהבלעה עם המעות של שאר ימות השבוע. ולמנהג האשכנזים הרוצה לסמוך על דבריהם להקל יש לו על מה שיסמוך, ואם יש הפסד מרובה בדבר, יש להקל למנהג האשכנזים אף לכתחלה להשתמש במעות אלו. אבל למנהג הספרדים ועדות המזרח ההולכים אחר הוראות מרן השלחן ערוך, אין להקל להשתמש כלל במעות הבאים מריוח מלאכת הגוי בשבת באיסור, ואפילו במקום שיש הפסד מרובה בדבר.

ובכל האמור לעיל, אין לחלק בין כשהביא הגוי ליהודי הדבר שעשה בשבת, כגון שאפה פת בתנורו של היהודי, לבין כשנותן לו הגוי המעות שהרויח ממכירת אותו דבר שנעשה בשבת.

ובמקום שאסור להשתמש במעות הבאים משכר שבת, יש להחמיר אף שלא לתת מעות אלו לאחרים, וכן אינו רשאי ליתנם לצדקה.

ויש מי שכתב שמותר לתת מעות שכר שבת לצדקה באופן שלא ידעו כלל מי הוא הנותן, ולא תהיה לו מחמת כן הנאה והכרת הטוב משום אדם.

קיבלו את הדין - לא חלו הייסורין, ולא החול העינוי.

"וילקט יוסף את כל הכסף"

כתב הרב שפתי כהן ז"ל, מתלמידי האר"י הקדוש ז"ל: "הוגד לי בחלום, שתם הכסף מארץ מצרים כדי שלא יהיה להם כסף, כדי שלא יקנו את בני ישראל לעבדים, ויקשה עליהם להשתחרר מאחר שנקנו בכסף. והלא דברים קל וחומר: אם כששיעבדו בהם בחינם - רדפו אחריהם להחזירם, כל שכן כשהיו קנויים בדמים"

"וירא את העגלות... ותזו רוח יעקב"

לאחר ששלח יוסף עגלות ליעקב ואמרו אחיו ליעקב כי יוסף עדיין חי, הוא לא האמין, וכתוב אח"כ וירא את העגלות אז, ותחי רוח יעקב, שרמו לו בזה שכשפירש ממנו הפסיקו הלימוד בפרשת עגלה ערופה, וכשראה יעקב שיוסף עדיין נשאר בתורה ובמצוות אז ותחי רוח יעקב. ומיוסף יש ללמוד אף שהיה במקום טומאה ותועבה נשאר יהודי. ובחידושי המאירי על יומא ל"ה כתב לעולם יהא אדם שוקד על דלתות התורה וחפץ בלמודה ולא יורה היתר לעצמו להתנצל בהתרשלותו מתוך עושר ורוב עסקים, ולא מתוך עוני וצורכו לבקש טרפו, אלא, יתן לכל דבר מקום לפי הצורך לו... שמכל מקום הבחירה בידו והרשות נתונה לו להכניע יצרו ולהחזירו למוטב.

ובגמרא שם ת"ר עני ועשיר ורשע באין לדין, לעני אומרים מפני מה לא עסקת בתורה? אם אמר עני הייתי וכו' אומרים לו כלום אתה עני יותר מהלל. והעשיר אם אומר עשיר הייתי וטרוד בממוני אומרים לו כלום היית עשיר יותר מרבי אלעזר בן חרסום והיה יושב ועוסק בתורה. והרשע אם אומר נאה הייתי וטרוד ביצרי אומרי לו כלום היה יותר נאה מיוסף הצדיק ואף על פי כן לא נכשל בעבירות. וזהו מוסר גדול לכל אחד ואחד באשר הוא שם לעמוד על עצמו ולהקפיד לעסוק בתורה ובמצוות.

"אל תרצו בדרך"

חז"ל דרשו" אל תתעסקו בדבר הלכה, מפני טורח הדרך. וביאר רבינו בחיי ז"ל: "ולא מנע מהם כי אם העיון הגדול מפני הטורח, אבל לא מנע מהם שלא ילמדו כלל, ח"ו שהרי אמרו רז"ל: שני תלמידי חכמים ומהלכים בדרך ואין ביניהם דברי תורה, ראויים לישרף, שנאמר "ויהי הם (אליהו ואלישע) הולכים הלך ודבר (בדברי תורה), והנה רכב אש וסוסי אש ויפרידו בין שניהם. לפי שהיו מדברים דברי תורה - "ויפרידו", הא אם לא היו מדברים - היו נשרפים", חלילה!.

"אל תירא מרדה מצרימה, כי לגוי גדול אשימך שם"

פירש הספורנו ז"ל: אם היו השבטים נשארים בארץ כנען, היו בניהם נושאים לנשים מבנות הארץ, והיתה סכנת היטמעות חלילה. לפיכך הורידם הקב"ה למצרים, שם התרחקו מהם המצרים, ככתוב "כי לא יוכלו המצרים לאכול עם העברים לחם, כי תועבה היא למצרים", ועל ידי כך התגבשו היהודים לעצמם, "ויהי שם לגוי - מלמד שהיו ישראל מצויינים שם", ניכרים ונבדלים, אומה בפני עצמה.

ומאז ועד היום, "מעשה אבות סימן לבנים". תמיד כאשר הזהות היהודית מתרופפת חלילה ויש סכנת התבוללות, מתעוררת אנטישמיות חבויה ומחזירה את היהודים - לעצמם.

"ויבואו מצרימה, ויעקב וכל זרעו אתו"

חז"ל אמרו, שכל זמן שהיה אחד מיורדי מצרים בחיים, לא התחיל השעבוד. ככתוב "וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא". ומדוע? פירש האור החיים הקדוש זצ"ל, משום שיעקב ובניו ידעו את הגזירה שנאמרה לאברהם אבינו "כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, ועבדום ועינו אותם", ובכל זאת קיבלו עליהם דין שמים באהבה וירדו למצרים. והגמרא אומרת: "סמא דיסורי - קיבולי". כלומר, התרופה לייסורים היא קבלתם והצדקת הדין. לכן, הואיל והם

חי ה'תש"ל

הפעם הראשונה

משבילים הצופים נטפלו לרבי איזיל הריף והיו שואלים אותו שאלות שונות על מנת לקנטר. אמרו לו: רבינו הוא יודע הכל. ביז משבילים הוא משביל וביז למדנים הוא למדן. מה טיבו כשהוא שרוי בהברת בלבים? השיב להם רבי איזיל מניה וביה: עדיין איני יודע, כי זו הפעם הראשונה שאני שרוי בהברת בלבים...